

TAHTAKUŞLAR MİRASININ KEŐFİ: YEREL HALKIN TUTUMLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA *

Doç.Dr. Ahmet KÖROĞLU

Balıkesir Üniversitesi, Turizm Fakültesi
akoroglu@balikesir.edu.tr

Öğr.Gör.Ayően ACUN

Uludağ Üniversitesi, İznik Meslek Yüksekokulu
aysenacun@uludag.edu.tr

Bilim Uzmanı Füsün ESENKAL ÇÖZELİ

Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
fusunesenkal@yahoo.com

Arş. Gör. Musa OFLAZ

Balıkesir Üniversitesi, Turizm Fakültesi
musaoflaz@balikesir.edu.tr

Öz

Bu çalışmanın amacı, Tahtakuşlar mahallesinde yaşayan yerel halkın kültürel değerleri hakkındaki farkındalıklarını ve bu değerlerin turizme kazandırılmasına yönelik bakış açılarını belirlemektir. Bir bölgede turizmin gelişmesi sonucunda en çok etkilenen kesim yerel halktır. Yerel halkın turizme yönelik tutumları o bölgede turizmin geleceği için oldukça önemlidir. Bu doğrultuda görüşme formu oluşturularak, 25 mahalle halkı ile mülakat gerçekleştirilmiőtir. Yapılan analiz sonucunda, yerel halktan alınan cevaplara göre % 64 oranında mahallenin turizme açılmasının istendiği, % 36 oranında ise açılmasının istenmediği belirlenmiştir. Yerel halkın gelir, istihdam, ekonomik gelişme gibi sebeplerden dolayı mahallenin turizme açılmasını istedikleri belirlenmiştir. Kültürel bozulma, halkın değerlerini kaybetmesi, alt yapının uygun olmaması gibi sebeplerden dolayı da turizmi istemedikleri ortaya çıkmıőtir.

Anahtar Kelimeler: Tahtakuşlar Mahallesi, Yerel Halk, Tutum, Turizm Geliőtimi.

THE DISCOVERY OF TAHTAKUSLAR HERITAGE: A STUDY ON RESIDENTS' ATTITUDES

Abstract

The aim of this research is to determine how much the residents of Tahtakuşlar neighborhood are aware of their cultural values and what they think about integrating these values into tourism. The residents' attitudes towards tourism are vital for the future tourism development since they are mostly affected when the tourism develops in their region. In this context, an interview form was created and applied to the 25 residents. In the result of the analysis, 64 % of the residents showed positive attitudes towards tourism development while 36 % of them showed negative attitudes. It emerged that the residents demand tourism development in order to increase their income level, employment, and the economic development. On the other hand, they reject it due to cultural degeneration, the loss of national values, and inconvenient infrastructural problems.

Keywords: Tahtakuşlar Neighborhood, Residents, Attitudes, Tourism Development.

* Bu çalışma, 4-8 Ekim 2017 tarihlerinde Marmaris'de düzenlenen "1. Uluslararası Turizm ve Kültürel Miras" kongresinde sunulan sözlü bildirinin geliőtirilmiő halidir.

1. Giriş

Turizm talebi geçmişte deniz-kum-güneş şeklindeyken günümüzde doğaya ve kırsal alanlara doğru yönelmektedir (Küçük, 2013: 2). Bazı araştırmacılar turizmin kırsal alanlarda yoğunlaşmasıyla yerel kültürlerin ve özgünlüğünün yok olmasına neden olduğunu savunurken, bazı araştırmacılar ise turizmin yerel kültürlerin korunmasına ve geliştirilmesine önemli ve pozitif etkilere sahip olduğunu düşünmektedirler (Kiper ve Uslu, 2006). Turizmin gelişmesi ile ortaya çıkan olumlu sosyo-ekonomik etkiler; bölgede ekonominin düzelmesi, kültürel miras bilinci, kültürel değerlerin yenilenmesi, karşılıklı kültürel değişim olarak görülmektedir. Olumsuz etkiler ise; bölgedeki ekonomik yararların azalması, ekonomi ve istihdamda ortaya çıkan sorunlar, turistlerin fazla gelmesiyle oluşan aşırı kalabalık, yerli halkın sahip olduğu birtakım ayrıcalıkların zamanla kaybolması, olumsuz kültürel etkiler ve sosyal sorunlardır (Mansuroğlu, 2006). Yerel halkın turizm sektörünü ve büyümesini desteklemelerinin nedenlerini anlamak oldukça önemlidir. Çünkü olumsuz sosyal etkileri en aza indirmek, bu girişimlere verilen desteği en üst düzeye çıkarmak ve bu tür gelişmeler için modeller oluşturmaya yardımcı olacaktır (Vargas-Sanchez, Bueno ve Mejia, 2011). İlgili literatürde turizmin gelişimi için yerel halkın desteğinin önemli olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur. (Butler, 1980; Sinclair-Maragh, 2017). Yerel halkın turizme olumlu bakış açısı sayesinde turizmin hızlı gelişim gösterdiği ifade edilmektedir (Kozak, Kozak ve Kozak, 2010). Yapılan çalışmalarda turizmin ekonomiye yaptığı katkılar olumlu olarak vurgulanırken; sosyal, kültürel ve çevresel etkileri ise olumsuz olarak ön plana çıkmaktadır (Gümüş ve Özüpekçe, 2009).

Bir bölgedeki yerel halkın turizm hakkındaki düşüncelerinin araştırılması çok önemlidir. Çünkü yerel halk turizmin etkileri hakkında olumlu bir algıya sahipse bölgede turizmin gelişmesi için daha fazla destek sağlayacaktır (Çetin, 2009). Turizm, toplumun ekonomik, kültürel ve sosyal açıdan güçlü olabilmesi için önemli bir sektördür. Bir bölgenin turizm ile güçlenebilmesi için doğal ve kültürel kaynakların sürdürülebilir anlayış ile yönetilmesi gerekmektedir. Bunun yapılabilmesi iyi bir turizm planlamasına bağlıdır (Avcı, 2007). Planlama turizmin olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesi için oldukça gereklidir. Planlama çalışmalarında turizm bölgesinde yaşayan yerel halkın düşünceleri önemlidir (Eren ve Aypek, 2012; Cengiz ve Kırkbir, 2007). Çünkü yerel halkın turizme yönelik tutumları turizm üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu tutum misafirperverliği, turizmin gelişimini ve sürdürülebilirliğini etkilemektedir (Garcia vd., 2016). Turizmden fayda sağlayanların turizm gelişimi yönündeki tepkilerini ve bu tepkileri etkileyebilecek faktörleri anlamak, turizm gelişimine ev sahipliği yapan bir topluluğa destek sağlamak açısından önemlidir (Yoon, Gürsoy ve Chen, 2001). Eğer yerel halk bölgedeki

turizmin gelişimini desteklemiyorsa yapılan planlama ve programlar başarısız olabilir (Akova, 2006). Bu nedenle bu çalışmada Tahtakuşlar Mahallesi yerel halkı ile görüşülerek hem turizm hakkındaki düşünceleri hem de mahallenin kültürel değerleri öğrenilmeye çalışılmıştır.

2. İlgili Alan Yazın

Geçmişte sadece ülkesel gelişimin bir unsuru olarak rol alan ve bu doğrultuda desteklenen turizm, günümüzde daha etkin olarak bölgesel, şehirselle ve yerel gelişimin de destekleyicisi olmuştur (Giritlioğlu ve Avcıkurt, 2010: 75). Turizm ekonomiye yaptığı olumlu etkiler nedeniyle gelişmekte olan ülkeler ve bölgeler tarafından desteklenen bir sektör konumundadır. Turizmin ekonomik katkıları dışında doğal ve kültürel çevreye de olumlu etki ettiği düşünülürken, artık olumsuz etkilerinin de olmaya başladığı görülmektedir. Bu önemli etkilerden birisi de toplumun sosyal yapısı üzerinedir (Gürbüz, 2002). Sosyal yapı üzerindeki etkilerinin hem ekonomik hem de ekonomik olmayan özelliklerinin değerlendirilmesi gerekmektedir (Berber, 2003). Çünkü turizm sektörü insan faktörünün oldukça önemli olduğu, değişen ve gelişen bir sektördür. Turizm, ekonomik etkilerinin yanı sıra, sosyal ve çevresel değişim unsuru olarak etkili bir faaliyet alanıdır (Bilim ve Özer, 2013). Turizmin olumsuz sosyal ve kültürel etkileri, bölgede aşırı yoğunluk oluşturması, trafik sorunu, gürültü ve suç oranlarının artması şeklinde sıralanabilir. Diğer yandan bazı araştırmacılar turizmin kültürel faaliyetleri ve yerel kültürün kimliğini koruduğunu tespit etmişlerdir (Çetin, 2009).

Yerel halkın turizme yönelik tutumları, gelişiminin doğrudan etkilenen tarafları oldukları için son derece önemlidir (Sinclair-Maragh, 2017). İlgili alan yazın incelendiğinde yerel halkın turizme bakış açısını belirlemeye yönelik pek çok çalışmaya rastlanmıştır. İncelenen bu çalışmalarda yerel halkın turizmden fayda sağlayan kesimlerin turizme daha olumlu baktıklarını belirleyen çalışmalar mevcuttur (Butler, 1980; Nunkoo ve Gürsoy, 2012; Türker ve Türker, 2014; Garau-Vadell vd., 2018; Rivera vd., 2016).

İlgili alan yazında yerel halkın turizme olumlu baktıklarını gösteren çalışmalara rastlanmıştır (Avcıkurt ve Soybalı, 2001; Akova, 2006; Alaeddinoğlu, 2007; Özdemir ve Kerkavakıran, 2011; Eren ve Aypek, 2012). İncelenen çalışmalarda yerel halkın turizme olumlu bakmasının nedenleri ekonomik etki, gelir, istihdam, turizm bölgesinin tanıtılması, bölgenin gelişimi, göçlerin azalması (Yoon vd., 2001; Gümüş ve Özüpekçe, 2009; Özdemir ve Kervankıran, 2011; Bilim ve Özer, 2013; Mason ve Cheyne, 2000; Mansuroğlu, 2006; Kiper ve Yılmaz, 2008; Zamani-Farahani ve Musa, 2008) şeklinde belirtilmiştir. Ayrıca yerel halk sosyo-kültürel etkileşim, yöresel yemekler, geleneksel kıyafetler, el sanatları, geleneksel ürünler (Karaman ve Avcıkurt, 2011; Uslu ve Kiper, 2006; Çetin, 2009), doğal, tarihi ve

kültürel değerlerin tanınmasına ve korunmasına yardımcı olması (Özdemir ve Kervankıran, 2011) gibi nedenlerden dolayı turizmi destekledikleri ve buldukları yörenin turizme açılmasını istedikleri belirlenmiştir.

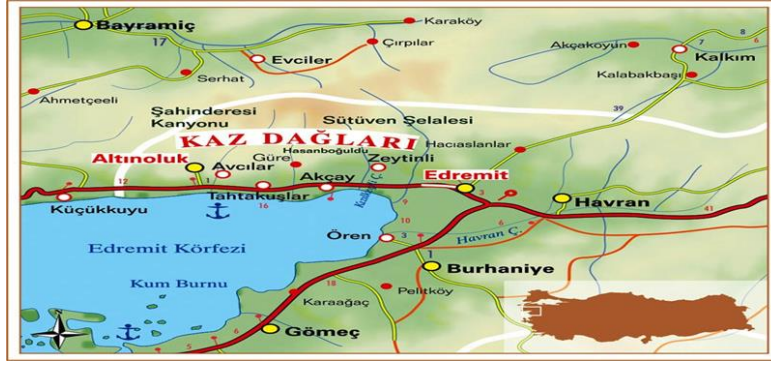
Bunların dışında, yerel halkın turizm hakkında olumsuz düşündüklerini belirleyen çalışmalara da rastlanmıştır. İncelenen çalışmalarda sürücüler, trafik sorunları ve gürültünün artması, hayat pahalılığı, kalabalık, geleneksel kıyafetlerin bozulması, yöresel yemeklerin kalitesinin bozulması, gelenek ve göreneklerin yozlaşması, doğal çevrenin bozulması (Mason ve Cheyne, 2000; Gürbüz, 2002; Uslu ve Kiper, 2006; Çetin, 2009; Zhong vd., 2011) gibi nedenlerden dolayı turizmi istemedikleri belirlenmiştir. Ayrıca eğitim seviyesi, doğum yeri, bölgede geçirilen zaman, yaş,cinsiyet, turizm hakkında sahip olunan bilgi düzeyi (Garcia vd., 2016; Sinclair-Maragh, 2017; Segota vd., 2017) gibi faktörlerin de turizme bakış açısını değiştirdiği belirlenmiştir.

Yerel halkın turizme yönelik tutumları o bölgedeki turizm gelişimi açısından oldukça önemlidir. Eğer yerel halk bir bölgede turizmin gelişmesine yönelik olumsuz tutum içindeyse turizmin gelişimi yavaşlayabilir. Bu nedenle yerel halkın turizme yönelik tutumlarının belirlenmesi gerekir. Tahtakuşlar mahallesi son zamanlarda hem gazetelerde çıkan haberler hem de sahip olduğu doğal güzellikleri ve kültürel değerleri ile turistlerin ziyaret etmeye başladığı bir yer olmuştur. Bu nedenle yerel halkın turizme yönelik algılarının ve tutumlarının bilinmesi bölgenin gelecekteki turizm gelişimi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca çalışmanın turizmin başlangıç aşamasında olduğu bir yörede yerel halkın turizme ilişkin algılarının ve tutumlarının saptanması yönünde literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.1.Tahtakuşlar Mahallesi

Tahtakuşlar, Kaz Dağı'nın eteğinde Balıkesir'in Edremit ilçesine bağlı zeytincilikle uğraşan bir mahalledir. Tahtakuşlar Mahallesi'nin ilçe merkezine uzaklığı 18 km'dir. Akçay'a 5 km uzaklıkta olan bu mahalle Türkiye'deki ilk ve tek özel etnografya müzesine sahiptir. Geçmişine, gelenek göreneklerine, kültürlerine, değerlerine sıkıca bağlı olan mahalle hakkında televizyon programları yapılmış, bazı dergilere konu olmuştur. Bu mahallede yaşayanlara Tahtacı denilmektedir. Tahtacılar, Ege ve Akdeniz bölgesinin özellikle dağlık kesimlerde yaşamlarını sürdüren Alevi-Türkmen aşiretidir. Tahtacı isminin, geçmişte ormancılık ve dolayısıyla tahtacılıkla uğraşmış olmalarından ileri geldiği söylenmektedir. Geçmişte göçebe olarak yaşayan bu aşiret, yerleşik yaşama ayak uydurmuş durumdadır (<https://www.alevibektasi>).

Görsel 1. Tahtakuşlar Mahallesi Haritası

Kaynak: <https://www.ayagimintozuyla.net/kaz-daglari-gezi-notlari.html>

Tahtacı Türkmenlerinin mahalleye gelişleri ise şöyle olmuştur: Fatih Sultan Mehmet'in, İstanbul'u fethettiği sıradaki gemilerin yapımında kullanacağı keresteleri biçirmek üzere, Adana Toroslarındaki Türkmenleri, oradan Kaz Dağları'na getirttiği bilinmektedir. Bu bilgiler ışığında Türkmenlerin Kaz Dağlarına gelişleri 1453 yılı ya da daha öncesine uzanmaktadır. İskân emrine uyararak, yerleşik düzene geçtikleri 1860 yılına kadar, tahminen 400 sene Kaz Dağları'nda göçebe hayatı yaşamışlardır. Bu 400 senelik Türkmen tarihi ile ilgili olarak hiç bir bilgi ve belge bulunmamaktadır. Bilinen tek şey göçebe olarak dağlarda yaşadıkları ve geçimlerini kerestecilik yaparak sağladıklarıdır. Bunun en büyük kanıtı ise Düden Yaylasındaki Türkmen Mezarlığı ve mezar taşlarındaki kazayağı sembolüdür (Gün ve Şahinoğlu, 2011). Bu Türkmenler dört yüzyıl kadar dağda göçer yaşadktan sonra, 1860 yılları civarında yerleşik hayata geçmişlerdir. Günümüzde mahallenin üzerinde Kazdağı Milli Park alanında bulunan Sarıkız Tepesi, efsanesi ile birlikte tüm Türkmenlerin kutsal bir ziyaret merkezine dönüşmüştür. Türkmenlerin ataları şaman kültüründen gelmektedir ve köylüler ata kültürlerini bugüne kadar korumuşlardır (<https://indigodergisi.com>).

Mahallenin doğal güzellikleri incelediğinde öncelikle Kaz Dağları Milli Parkı karşımıza çıkmaktadır. Biga Yarımadası üzerinde Edremit Körfezinin kuzey kıyısını takiben doğu-batı yönünde 60-70 km uzanan Kaz dağı, batıda Ege Denizi boyunca ve kuzeyde Marmara Denizine doğru, araya nehirleri ve vadileri alarak devam etmektedir. Karataş Tepesi 1774 metre ile Kazdağı'nın zirvesini oluşturmaktadır. Onu 1767 metre ile Babadağı Tepesi ve 1726 metre ile Sarıkız Tepesi izlemektedir. Üçü de Türkmenlerin "Cılbak" olarak isimlendirdiği ağaçsız bir kütle üzerinde yer almaktadır (<http://www.kazdaglari.com>). 600 yıldır yaşatılan ve Türkmenler için önemli olan, Sarıkız Türkmen Şenlikleri Kaz Dağları'nda yapılmaktadır (<http://www.hurriyet.com.tr>). Türkmen köyleri her yıl Ağustos ayında bu tepeye çıkarak çadırlarda konaklamakta, kurbanlar kesmekte ve yüzlerce yıllık geleneklerini

yaşatmaktadırlar (<https://www.haberler.com>).Yine Türkmenler için önemli olan Hıdrellez de Tahtakuşlar mahallesinde çeşitli şekillerde kutlanmaktadır. Çünkü onlar bugünü toprak olmuş atalarının mezarlıklarında kutlamayı tercih etmektedirler (<http://bilgili.co/tahtakuslar-koyunde-hidrellez-kutlamasi>).

Bununla birlikte bölgede Kaz dağları'nın eteklerinde, zeytin ağaçlarıyla çevrili, Ege denizini kuşbakışı gören manzaralı bir konumda yer alan İkizler Tepesi bulunmaktadır. Burada ayrıca turistlerin bölgeye gelmesi nedeniyle turistik konaklama için İkizler Konukevi yapılmıştır(<http://ikizlerkonukevi.com/>).

Görsel 2. Tahtakuşlar Mahallesi İkizler Tepesi-İkizler Konuk Evi

Kaynak: <http://kazdaglariotelleri.otelistan.com/ikizler-konuk-evi>

Ayrıca Tahtakuşlar mahallesi etnografya galerisi de görülmeye değer yerlerden biridir. Kazdağı yamaçlarındaki Tahtakuşlar mahalle halkı 13. asırdan bu yana dağlarda konargöçer halinde yaşadıkları süre içinde adet, gelenek ve göreneklerine sımsıkı sarılmışlar ve böylelikle öz Türk kültürünü günümüze kadar korumuşlardır. Halen yaşayan zengin etnografik kültüre sahip bu toplum, yerleşik düzene geçtikten sonra yön değiştiren ekonomik yaşama uyum sağlayabilmek için sosyo kültürel ve dinsel değişimlere yer vermek zorunluluğu ile karşılaşmışlardır. Alibey Kudar ve ailesi bu etnografik dokümanların kaybolmalarını önlemek, korumak, tanıtmak ve geleneksel el sanatlarını geliştirmek amacıyla 50-60 yıl öncesinden çalışmalarını başlatmışlardır. Bu konu ile ilgili kişilerin de görüşlerini alarak bir müze kurmaya karar vermişlerdir. Ayrıca müze pek çok ödüle de layık görülmüştür (Gümüştepe, 1995).

Görsel 3-4. Tahtakuşlar Mahallesi Alibey Kudar Etnografya Galerisinin Dıştan Görünüşü**Görsel 5.** Türkmen Nazarlığı**Görsel 6.** Türkmen Çadırı**Görsel 7.:** Gelin Kepezi

Kaynak: Görseller yazarlar tarafından fotoğraflanmıştır.

3. Yöntem

Araştırmanın amacı, Tahtakuşlar mahallesinde yaşayan yerel halkın kültürel değerlerinin farkındalığını ve bu değerlerin turizme kazandırılmasına yönelik tutumlarını belirlemektir. Ayrıca çalışmada mahallenin kültürel değerleri de ortaya koyulmaya

çalışılmıştır. Nitel veri toplama teknikleri ile ele alınan bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu yöntemin seçilme nedeni, görüşme yapılan kişiden araştırma konusu ile derinlemesine bilgilerin alınmasını sağlamasıdır. Bu bilgilerin görüşme yöntemi dışında sağlanmasının zorluğu bu yöntemin seçilmesinde etkili olmuştur. Araştırma kapsamında literatür incelemesi sonucu hazırlanan sorular araştırmacılar tarafından bire bir görüşme ile katılımcılara yöneltilmiş ve görüşmeler sırasında verilen cevaplar not tutulmak suretiyle değerlendirilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşmeler, belli düzeyde sahip olduğu standartlık ve esneklik ile belirli bir konuda derinlemesine bilgi edinmeye yardımcı olmasından dolayı, araştırmacılar tarafından sıklıkla tercih edilmektedir (Büyüköztürk vd., 2016: 153).

Görüşme soruları hazırlanmadan önce, araştırma konusu ile ilgili alan yazın taraması yapılmıştır. Konu tasarlandıktan sonra formda yer alması düşünülen maddeler belirlenmiştir. Araştırmada yerel halka yöneltilen sorular şunlardır:

1. Mahallenizde düzenli olarak yapılan herhangi bir etkinlik veya ritüeliniz var mı?
2. Eğer etkinlik veya ritüeliniz varsa bunların nasıl gerçekleştiğine dair bilgi verir misiniz? (Ne zamandır yapılıyor, neden yapılıyor)
3. Daha önce yapılan ancak şimdi yapılmayan etkinlikler oldu mu?
4. Geleneklerinize bağlı olarak yapılan etkinlikler kaybolduysa neden kaybolmuş olabileceğini düşünüyorsunuz?
5. Mahallenize has olduğunu düşündüğünüz sadece mahallenize özel bir ürününüz var mı?
6. Mahallenizdeki bu değerlerin turizme açılmasını ister misiniz?
7. Turizme açılmasını neden istersiniz, neden istemezsiniz?

Görüşmelerin tamamı, gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiş ve 24-27 Ağustos 2017 tarihleri arasında Tahtakuşlar mahallesinde görüşmeler tamamlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Tahtakuşlar mahallesinde yaşayan 25 katılımcı oluşturmaktadır. Görüşülen her katılımcıya önce araştırmanın içeriği ve amacı hakkında bilgi verilmiştir.

Nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda tasarlanan bu çalışmada “içerik analizi” yapılmıştır. İçerik analizi, dokümanların, mülakat dökümlerinin ya da kayıtlarının karakterize edilmesi ve karşılaştırılması için kullanılan bir tekniktir. Amacı, katılımcıların görüşlerinin içeriklerini sistematik olarak tanımlamaktır. Böylece içerik analizi, araştırmacıyı toplanan verilere aşina etmekte ve ayrıca verilerin daha ileri analizler için kullanılmasını kolaylaştırmaktadır (Altunışık vd., 2012).

4. Bulgular

Görüşme yapılan katılımcılara ilişkin demografik bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Katılımcı Adı	Cinsiyet	Meslek	Yaş
K1	Erkek	Emekli	55
K2	Erkek	Gıda Teknikeri	23
K3	Kadın	Satıcı	76
K4	Erkek	Çiftçi-Eski Muhtar	72
K5	Erkek	İnşaat İşçisi	55
K6	Erkek	Kazdağları Alan Klavuzu	47
K7	Kadın	Aşçı Yardımcısı	45
K8	Erkek	Servis Şoförü	49
K9	Erkek	Emekli	78
K10	Kadın	Ev Hanımı	71
K11	Kadın	Ev Hanımı	41
K12	Erkek	Zeytinyağı İşletmecisi	51
K13	Erkek	Aşçı	20
K14	Erkek	Emekli	79
K15	Erkek	Çiftçi	42
K16	Erkek	Elektrik	45
K17	Erkek	Emekli Öğretmen	59
K18	Erkek	İşletmeci	24
K19	Erkek	Muhtar	55
K20	Erkek	Mimar	24
K21	Erkek	Serbest Meslek	52
K22	Kadın	Çiftçi	45
K23	Kadın	Ev Hanımı	37
K24	Kadın	Zeytinyağı İşletmecisi	54
K25	Kadın	Çiftçi	36

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan yerel halkın %68’i erkeklerden, %32’si kadınlardan oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 49,4 olup mesleklerine bakıldığında ise çiftçi, ev hanımı, emekli ve işletmecilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Yapılan analiz sonucunda sorulara verilen cevaplardan alınan ifadeler kültürel miras ve turizme karşı tutum olmak üzere iki ana kategoride toplanmıştır. Kültürel miras kategorisi gelenek örf ve adet, yöresel ürünler, yöre dili ve sürdürülebilirlik olmak üzere dört bölüm altında incelenmiştir. İlk bölüm olan gelenek örf ve adet bölümünde ritüel, doğum, düğün ve ölüme ilişkin gelenek örf ve adetler yer almaktadır. Yöresel ürünler kategorisi ise yöresel mimari, yöresel ürünler ve yöresel mutfak bölümlerinden oluşmaktadır. Sürdürülebilirlik kategorisinde sürdürülüyor, sürdürülmüyor şeklinde iki alt bölüm yer almaktadır. Turizme bakış açısı ana kategorisi ise turizme açılmasını istiyor ve turizme açılmasını istemiyor olarak iki alt bölümden oluşmaktadır. İlgili bölümlerde yer alan ifadeler ve yüzde oranları tablo 2 ve 3’te belirtildiği gibidir.

Tablo 2. Tahtakuşlar Mahallesi Kültürel Miras Değerleri ve Sürdürülebilirlik

1.1. GELENEK-ÖRF- ADET	f	%	1.2. YÖRESEL ÜRÜNLER	f	%
1.1.1.Ritüel	38	84,4	1.2.1.Yöresel Mimari	1	1,9
*Sarıköz	19	42,2	*Tahta-Taş- kerpiç evler	1	1,9
*Hıdırellez	19	42,2	1.2.2.Meslek	6	11,5
1.1.2.Düğün	3	6,6	2.2.1.Orman işçiliği	1	1,9
*Geline kepez giydirilmesi	1	2,2	2.2.2.Zeytincilik	2	3,8
*Gelinin evine çivi çakması	1	2,2	2.2.3.Tahtacılık-oymacılık-ahşap işçiliği	1	1,9
*Gelin alımında özel figürler	1	2,2	2.2.3.El sanatları	1	1,9
1.1.3.Doğum	1	2,2	2.2.4.Hayvancılık	1	1,9
*Ad koyma töreni	1	2,2	2.2.2.El Sanatları	11	21,2
1.1.4.Asker Uğurlama	1	2,2	*Yakasız gömlek	1	1,9
1.1.5.Ölüm	1	2,2	*Kepez	3	5,8
*Ölen gelinin kepez ile gömülmesi	1	2,2	*Heybe	1	1,9
1.1.6.Ali Ekber Çiçek Anma Töreni	1	2,2	*Çadır	1	1,9
Toplam	45	100	*Türkmen kıyafeti	2	3,8
			*Pösteki	1	1,9
			*Halı -Kilim	1	1,9
1.3.DİL	f	%	*Ana kokusu çiçeği kolyesi	1	1,9
*Eci (Anane)	1	20	2.2.3.Yöre Mutfağı	34	65,4
*Koca bibi (Hala)	1	20	*Tarhana	1	1,9
*Koca ana (yenge)	1	20	*Zeytin aşısı (zeytin yemeği)	2	3,8
*Emmi (Amca)	1	20	*Saraylı	1	1,9
*Koca bibi (Hala)	1	20	*Yöreye özgü çay ve kahve	1	1,9
Toplam	5	100	*Zeytin	17	32,7
			*Zeytinyağı	8	15,4
			*İncir	2	3,8
			*Badem	1	1,9
			*Ev makarnası	1	1,9
			Toplam	52	100
1.4. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ			f	%	
1.4.1.Sürdürülüyor			20	71,4	
*Kuşaktan kuşağa aktarıldığı			20	71,4	
1.4.2.Sürdürülemiyor			6	21,4	
*Gençlerin önem vermediği ve gitgide kuşaktan kuşağa aktarılamadığı			1	3,6	
*Düğün geleneklerinin yapılmasının azalması ve anlamlarının unutulması (her gelinin çeyizinde olması gereken ve kendi eli ile işlediği kepezin sadece 1 adet kalması ve herkesin onu giymesi)			1	3,6	
*Eski mesleklerin kaybolduğu (orman işçiliği, tahtacılık, oymacılık, heybecilik)			2	7,2	
*imara açılma ile birlikte tarımsal alanların ve tarıma özgü ürünlerin azaldığı (armut, çam fıstık, ayva, nar, kayasu armudu-İstanbul akçası)			1	3,6	
*Köye özgü mimari yapının kaybolduğu (taş tahta kerpiç evler, çadırlar)			1	3,6	
1.4.3.Önlem			2	7,2	
Vakıf			2	8	
Toplam			28	100	

Tablo 2 incelendiğinde; katılımcıların yörede süregelen etkinlikleriniz var mı? sorusuna en yüksek oranda %84,4, Sarıköz ve Hıdırellez olarak cevap verdikleri görülmüştür. Ardından sırası ile %6,6 oranında düğün, %2,2 oranında doğum, asker uğurlama ve Ali Ekber Çiçek'i anma töreni gelmektedir. K19 numaralı katılımcı söz konusu ritüel ve etkinlikleri şu şekilde ifade etmektedir: "Her yılın Ağustos ayında Sarıköze yani Kaz Dağlarına 3 hafta

çıkartır. Çadır yerinde ana tanrıya adaklar adarız yani kurban keseriz. Sofralar kurarız. Bunu kendi soyumuz, ailemiz, atalarımız için yaparız. Hıdırellez ritüelinde ise ilk gün, yani 6 Mayıs'ta Manastır adı verilen köyde bulunan eski mezarlıklara gideriz, ikinci gün ise Tahtakuşlar'ın güneyinde yer alan köy mezarlığına gideriz. Közde kahveler pişiririz. Cezvelerle komşu mezarlıkları dolaşarak komşulara kahve ikram ederiz. Sofralar kurulur, adaklar adanır, kurbanlar kesilir. Her iki ritüelimizde kadınlar ve çocuklar yöreye has özel kıyafetler giyer. Kadınların ve kız çocuklarının kıyafetleri allı pulludur. Oyunlar oynarız. Orta Asya'dan gelen bir kültür bu. Tanrıyı yukarda görme inancı var bizde. Kurban, hasat sonrası bereket olsun diye kesilir. Başka bir kendimize özel ritüelimiz de düğünlerimizdir. Gelin çıkarken özel figürler kullanılır. Gelin evinde dimdik dursun diye çivi çakar, dili tatlı olsun diye kaynanası lokum yedirir. Geline bir nevi gelin başlığı olan kepez giydirilir, çok önemlidir. Biz ölümlerimizi kıyafetleriyle gömeriz eğer genç kız ölürse kepez ile gömülür. Sonra doğum olduğunda ad koyma töreni yapılır, aile büyükleri birleşir ve doğan çocuğa ad koyarlar. Sonra adı verilen aile büyüğü bağ-bahçe verir bebeğe adımı yaşatıyor diye.”

K3 numaralı katılımcı ise bu ritüelleri “Ben çocukken ailemle birlikte atlarla eski yollardan çıkardık Sarıkıza. Her yıl bir ay kalırdık orda. Herkes kurbanını kendi yanında götürürdü. Tabi eskiden çadırlar ağaçtandı. Kurbanlıklar bir ay boyunca kalırdı bizlerle. Son gün kurbanları keser, özel kıyafetler giyer, oyunlar oynar, yemekler yiyip dönerdik geri. Şimdi artık arabalarla güzel yollarla çıkıyoruz Sarıkıza. Kurban da son gün getiriliyor. Milli park olunca yasaklandı hayvanlar. Normalde yasak ama valilik bizim orda üç hafta kalmamıza izin veriyor. Dışarıdan gelenlerden ücret alınıyor. Üç dört köy çıkıyoruz her yıl Ağustos ayında. Hıdırellez de önemlidir bizim için. Mezarlık ziyaretleri yapılır bu dönemde. 6-7 Mayıs arasında köyün çeşitli mezarlıkları ziyaret edilir. Dedeler ziyaret edilir yani. Yine sofralar kurulur, kurbanlar kesilir, çay kahve dağıtılır.” şeklinde anlatmıştır.

Yöreye has ürünleriniz var mı? sorusuna en yüksek oranda (%65,4) yöre mutfağına ilişkin cevaplar alınmıştır. Katılımcıların çoğunluğunun bu soruya zeytin ve zeytinyağı (%48,1) şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. K12 numaralı katılımcı zeytin ve zeytinyağının bu yöreye has ve diğer bölgelere göre farklı olduğunu belirtmiştir. Sadece bir katılımcının (K13) ise bu soruya ana kokusu çiçeği şeklinde cevap verdiği görülmektedir. Bu bitkinin Kaz Dağları'nın eteklerinde yetişmekte olduğu ve ayrıca bu mahallede kolyesinin yapıldığı belirtilmiştir. Ardından sırası ile el sanatları ürünü (%21,2), meslekler (%11,5) ve yöresel mimari (%1,9) cevapları alınmıştır. Tahtakuşlar mahallesi mirası anlamında yöre mutfağına ilişkin elde edilen başka bir veri ise zeytin aşısı yemeği ve saraylı tatlısıdır. K10 numaralı katılımcı zeytin aşısı yemeğinin yapılışını şöyle ifade etmektedir: “Zeytin aşısı yapılır

bizde, çekirdeği çıkar zeytinin, soğan domates, yağ kavrulur, yemek olur, baharatlı bir yemek bu. Tatlı olarak saraylı yaparız, o da hamurdan yapılır kızartılır, şurup dökülür sonra. Vaktin olsaydı da yapsaydım sana çok güzeldir tatlari”. Ayrıca K3 numaralı katılımcı bu soruya *“Bizim mahallede müze var. Orda yöresel, geleneksel ürünler sergileniyor. Hatta tosba bile var orda”* şeklinde cevap vermiştir.

Yöre diline ilişkin soruda ise, yörenin Eci, Koca Bibi, Koca ana, Emmi gibi kelimelerle kendine has izler taşıdığı görülmüştür. Özel bir anlamı var mı diye sorulduğunda K7 numaralı katılımcı Koca Ana, Koca Bibi kelimelerinin saygıya yaraşır kadın anlamına geldiğini ifade etmiştir. Ayrıca bu kelimelerin gitgide azaldığı da belirtilmiştir.

Kültürel değerlerinizde kaybolma var mı? sorusuna %71,4 oranında değerlerin sürdürüldüğü, % 21,4 oranında ise sürdürülemediği cevabı alınmıştır. K 14 numaralı katılımcı *“Köyde iş imkanı çok az. Durum böyle olunca gençler durmuyor köyde artık. Yavaş yavaş göç etmeye başladılar. Biz bir de eskiden daha dışa kapalıydık. Dışardan kız alınıp kız verilmezdi ama şimdiki gençler değişti tabi artık bu adette eskisi kadar uygulanmıyor.”* şeklinde cevap vermiştir. K 19 numaralı katılımcı ise *“Eskiden her gelinin kendi kepezi olurdu. Çeyizlerine koyarlardı onu. Sandıklarında saklardı. Ama artık düğünlerde bir tane kepez var ve her gelin bu kepezi giyiyor. Değerler kuşaktan kuşağa aktarılamıyor artık.”* şeklinde cevap vermiştir.

K9 numaralı katılımcı ise *“Artık eski meslekler yok olmaya başladı. Tahtacılık, oymacılık gibi meslekler yok günümüzde. Gençler zaten okumaya gittiler mi bir daha geri gelmiyorlar. Tarım alanları eskiden çok bereketliydi. 1985 yılına kadar tarım ürün çeşitliliği çoktu. Kayasu armudu, çam fıstığı, badem, ayva, nar vardı. Armuta İstanbul Akçesi denirdi. Para kazandırırdu çünkü. Fakat 85 yılından sonra imara açılınca tarım alanları azalmaya başladı. Hayvancılık yapılırdı Kaz Dağlarında. Daha sonra milli park ilan edilince o da yok artık. Köy sıkışıp kaldı. Bir zeytin, zeytinyağı var elimizde. Onlarla geçinmeye çalışıyoruz.”* şeklinde cevap vermiştir. K7 numaralı katılımcı ise yöresel ürünlerle ilgili sürdürülemezliği şu şekilde ifade etmektedir: *“Eskiden çadırlar ağaçtı, Artık ağaç yasak. Şimdi hazır çadır götürüyoruz. Çul sererdik eskiden kendimiz yapardık. Şimdi hazır kilim götürüyoruz. Eski taş, kerpiç evler yıkıldı. Tahta evler varmış eskiden, çok tek tük kaldı. Şimdi modern beton binalar var köyde. Yakasız gömlek giyerlerdi eskiden, onlar da kayboldu. Hayvan derisinden döşek (pösteği) yapılırdı. Şimdi artık yok. Bunlar gençlere aktarılamadı giderek yok oluyorlar.”*

Tablo 3. Yerel Halkın Turizmde Bakış Açısı ve Öneriler

2.1. TURİZME BAKIŞ AÇISI	f	%
2.1.1.Turizmde açılmamasını istemiyor	9	36
2.1.2.Turizmde açılmamasını istiyor	16	64
Toplam	25	100
2.2.TURİZME BAKIŞ AÇISI NEDENİ	f	%
2.2.1.İstememe Nedeni	f	%
Kültürel değerlerinin özellikle ritüellerin özel olduğu ve bilinmemesi gerektiği düşüncesi	3	23,1
Turizmin kültürel değerlerin de bozulma yaratacağı düşüncesi	4	30,7
Köyün yapısının uygun olmadığı (Yolların dar olduğu ve trafik sorunu-sakinliğin bozulduğu)	5	38,5
Azınlıkta kalma hissi	1	7,7
Toplam	13	100
2.1.2. İsteme Nedeni	f	%
Gelir kaynağı olacağı	11	40,8
Bölgeyi kalkındıracağı	3	11,1
İstihdam artar	3	11,1
Misafirperver olduğu için	2	7,4
Köylerinin doğal ve kültürel çekiciliğe sahip olduğu ve turistlere tanıtılması isteği	2	7,4
Gençlerin köyde kalabileceği, köy yaşam şeklini öğrenebilecekleri ve kültürel mirasın aktarılabilceği, nüfus artışı	4	14,8
Turizmde açık çevre köylerin örnek teşkil etmesi (Çamlıbel –Şirince)	2	7,4
Toplam	27	100
2.1.3. ÖNERİ	f	%
Çadır obası	11	55
Müzenin ahşap olması	1	5
Müzedeki doküman tezgahı olması	1	5
Turistlere geleneksel kıyafet deneyimi ve fotoğraf çekimi	1	5
Şirince köyü benzeri yerel halkın evlerinin önünde yöresel ürünlerini sergilemesi ve turistik amaçlı satması	1	5
Turizm için yeterli kapasitede turizm işletmelerinin (kamping-konaklama-pansiyon açılması gerekliliği özellikle doğal güzelliğe sahip ikizler tepesinin 1 olan konaklama kapasitesinin ve işletmesinin artırılması gerektiği)	1	5
Pansiyonların daha dikkat çekici şekilde tasarlanması gerektiği Müze ve Ali Ekber Çiçek'in mezarlığının bu yönde kullanılabilceği	1	5
Halkın içedönük yapısı nedeni ile bilinçlendirilmesi gerektiği	1	5
Yöresel ürünlerin turizm amaçlı pazarlanabilceği örneğin zeytin-zeytinyağı	1	5
Köyün alt ve üst yapısı çalışmalarına gidilmesi(sokaklar dar, otopark yok)	1	5
Toplam	20	100

Tablo 3 incelendiğinde halkın %64 oranında turizmde açılmak istediğini ifade ettiği, %36 oranında ise açılmak istemediğini belirttiği görülmüştür. Halk, turizmde açılmayı yüzdesel oranları dikkate alınarak şu şekilde sıralamaktadır. Gelir elde etmek (% 40,8), gençlerin köyde kalabileceği, köy yaşam şeklini öğrenebilecekleri ve kültürel mirasın aktarılabilceği - nüfus artışı (% 14,8) , bölgeyi kalkındıracağı (% 11,1), istihdam yaratacağı (%11,1), çevre köylerin örnek teşkil etmesi (%7,4), misafirperverlik (% 7,4) ve (7,4) ile köyün tanıtımını isteğidir.

K19 numaralı katılımcı “*Turizmde açılın tabi. Zaten tek tük turistler gelmeye başladı. Ben diyorum herkes Şirince’deki gibi kendi ürünlerini kapısının önüne çıkarın diye ama bizim köy biraz kapalı dışarıya o yüzden pek olmuyor. Şirince gibi olalım istiyorum ben. İş yok çünkü köyde. Eski meslekler kayboldu, tarım alanı azaldı, hayvancılık azaldı. Turizmle*

yeniden canlanır köy. Para kazanırız gelir olur, gençlere iş imkanı çıkar. Köyde kalmaya başlar gençler. Daha rahat geçiniriz. Hem köy kalkınır” şeklinde cevap vermiştir. K12 numaralı katılımcı ise turizme bakış açısını şöyle ifade etmektedir: “Turizme açılış isterim. Ticaret ve gelir açısından. Zeytinlerimiz satılır, iş olur. Daha rahat geçiniriz. Çamlıbel geliştirdi mesela. Onlar baya geliştirdi kendilerini turizm açısından. Bizde öyle olsak zeytinler daha fazla para eder hem”. K18 numaralı katılımcı ise “Turizme açılış isterim. Para kazanmak için tabii ki isteriz. Zaten tek tük gelmeye başladı turistler. Daha fazla tanıtım yapılırsa gelirler belki. Son zamanlarda gazete haberleri ile duyuldu köyün ismi. Hem Tuncel Kurtiz meselesi hem de Ali Ekber Çiçek’in mezarının burada olması etkili oldu. Ayrıca tahtadan kuş yapıp satılabilir çünkü gelenler neden tahtakuşlar mahallenin ismi neden tahta kuş yok diye çok soruyor” şeklinde görüş bildirmiştir.

K 20 numaralı katılımcı ise düşüncelerini şu şekilde dile getirmiştir: “Faaliyet yok köyde, toprağa bağımlılık yok, köy gibi değil ki artık kasaba oldu. Gelişmesi için isterim tabii. Turizm hem iş olur, gençler de köyde kalır böylelikle nüfus artışında olur, hem bizim kültürümüzü de öğrenirler.” K 6 numaralı katılımcı ise şu şekilde dile getirmektedir: “İnsanların kaz dağlarını görmesini isteriz. Kültürün tanıtılmasını isterim. Turistler öğrensün köyümüzü, kültürümüzü”. K23 numaralı katılımcı ise şu şekilde ifade etmektedir. “Misafiri severim ben. Bizde bir laf vardır. Gelen ev Yavuz olur derler. Gelsinler bizim köyümüze de.” K 19 numaralı katılımcı “Ben açılış isterim. Çadır obaları kurulabilir. Gelen turistler çadırlarda kalır. Köy hayatını öğrenir. Bizim değerlerimizi görür. Geleneksel kıyafetler üretsek fotoğraf çekimi için bile ücret alınsa yine faydası olur köye. Ayrıca müze binasının bence ahşap olması gerekliydi. Hem kültürümüzü yansıtan hem de ilgi çekici bir şey olması gerektiğinin. Orda bir alanda dokuma tezgâhları da açılabilir” şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde halkın %28 oranında mahallenin turizme açılmasını istemediği görülmektedir. K9 numaralı katılımcı istememe nedenini şu şekilde ifade etmektedir. “İstemiyorum, trafik sorunu oluyor. Bizim köyün sokakları çok dar. Geçen bayram mahvoldu köy. Her yer araba, turizme açılınca her yer daha da berbat olacak, sakinlik bozuluyor.” K21 numaralı katılımcı ise turizme açılmasını istememe nedenini şu şekilde ifade etmektedir: “Bazı şeylerin değişmemesi lazım, yozlaşma oluyor. Örf-Adet bozuluyor. Ben örf ve adetlerimiz devam etsin istiyorum.” K1 numaralı katılımcı ise şu şekilde ifade etmektedir: “Hayır turizme açılış istemiyorum. Bu bizim kültürümüz, bizim değerlerimiz, biz kimsenin Cuma namazını izlemiyoruz, bu değerler, dinsel töreler, ritüeller turizm olarak değerlendirilmemeli. Bizim için özel olan değerler bunlar. O yüzden kimsenin izlemesini

istemiyorum.”K 17 numaralı katılımcı ise “Açılmasını istemem açıkçası. Çünkü dar bizim sokaklar. Turistler geldiğinde kalacak yerleri yok öncelikle. Bir yer var burada İkizler Tepesi diye. Başka konaklama alanı yok. Hadi yapıldı bu sefer otopark sorunu çıkacak ortaya. O kadar araba nereye park edilecek. Bayramlarda bile felaket oluyor burası. Geçen hastaneye gidecektik 5 dakikalık yol normalde bayram haftası 1.5 saatte gittik. Bizim köyün altyapısı uygun değil turizm için” şeklinde cevap vermiştir.

5. Sonuç ve Öneriler

Yapılan bu çalışmada, Tahtakuşlar Mahallesi yerel halkı ile görüşülerek hem turizm hakkındaki düşünceleri hem de mahallenin kültürel değerleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda, % 64 oranında turizme açılmak istendiği, % 36 oranında ise açılmak istenmediği belirlenmiştir. Yerel halkın mahallenin turizme açılmasını isteme nedenleri; gelir, gençlerin mahallede kalması, kültürel mirasın aktarılabilmesi, nüfus artışı, bölgeyi kalkındırması, istihdam yaratması, sosyalleşme, mahallenin tanıtım isteği şeklinde belirlenmiştir. Literatürde yerel halkın gelir, ekonomik gelişme, bölgesel kalkınma, istihdam gibi nedenlerden dolayı turizme açılmak istemeleri bir çok çalışma tarafından desteklenmiştir (Mason ve Cheyne, 2000; Yoon vd., 2001; Mansuroğlu, 2006; Çetin, 2009; Kiper ve Yılmaz, 2008; Zamani-Farahani ve Musa, 2008; Gümüş ve Özüpekçe, 2009; Özdemir ve Kervankıran, 2011; Eren ve Aypek, 2012; Bilim ve Özer, 2013; Rivera vd., 2016). Ayrıca bahsedilen mahallenin turizme açılım talebinin kültürel ve sosyal nedenleri incelendiğinde; kültürel mirasın aktarılabilmesi, sosyalleşme isteği, mahallenin tanıtımı gibi nedenler literatürdeki bir çok çalışma ile örtüşmektedir (Gürbüz, 2002; Uslu ve Kiper, 2006; Çetin, 2009; Karaman ve Avcıkurt, 2011; Rivera vd., 2016). Mahallenin turizme açılmasının istenmemesine ilişkin nedenler ise; trafik, kültürel yozlaşma, değerlerin zarar görmesi, örf ve adetlerin unutulması ve yetersiz alt yapı şeklinde belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bu sonuç literatürdeki bir çok çalışma ile benzerlikler göstermektedir (Mason ve Cheyne, 2000; Gürbüz, 2002; Uslu ve Kiper, 2006; Mansuroğlu, 2006; Çetin, 2009; Karaman ve Avcıkurt, 2011; Zhong vd., 2011).

Ayrıca yapılan araştırmanın sonucunda Tahtakuşlar mahallesinin turistik kültürel ve doğal çekiciliklere sahip bir mahalle olduğu düşüncesine varılmıştır. Mahallenin özellikle doğal güzelliklere sahip İkizler tepesi ve Kaz dağları doğal çekicilik anlamında önemli bir turizm potansiyeli konumundadır. Yine mahallenin Ali Bey Kudar Etnografya Galerisi, şaman kültürünün yansıtılması yönünde bir diğer turizm çekiciliğidir. Ayrıca mahallede unutulmaya yüz tutmuş ancak az oranda da olsa hala sürdürülebilen kepez, yöresel kıyafetler, pösteki, heybe, halı, giyim, tahta-oyma eşyalar, ana kokusu çiçeği kolyesi gibi hediyelik olarak turistlere

pazarlanabilecek yöresel ürünler mevcuttur. Bu yöresel ürünlere mahallenin adına da yakışır biçimde tahtadan tahtakuşunun yapılması ve pazarlanması söz konusu olabilir. Ayrıca yerel halkın önerisi olarak, bu hediyelik eşyaların Şirince köyüne benzer şekilde mahalle evlerinin önünde pazarlanması söz konusu olabilir. Yine mahallede yöre mutfağından zeytin zeytinyağı, çay, kahve, incir, badem, tarhana, ev makarnası, zeytin yemeği, saraylı gibi farklı lezzetler gastronomi turizmi açısından önemli değerlerdir. Ayrıca belirtilen öneriler içinde de yer alan mahalleye has bir ürün olan tahta çadırlardan bir obanın kaz dağlarına kurulması ve buraya ulaşımın bahar ve yaz aylarında eskiden olduğu gibi atlarla sağlanması yöreye otantiklik katarak turistik çekicilik oluşturulabilir. Yine mahallenin bir bölümünün eski mimarisinde yani tahta-taş kerpiç evlerden tasarlanması ve böyle bir konaklama arzının oluşturulması kırsal turizm açısından önem taşıyabilir. Bu bağlamda yöre mutfağının güçlendirilmesi, hediyelik eşya olarak pazarlanabilecek ürünlerinin üretiminin sağlanabilmesi ve mahalle sokaklarının yaratılması, çadır obalarının kurulabilmesi için yörenin ustaları aracılığı ile bu alanlarda eğitimler verilmesi önem arz etmektedir. Aynı zamanda mahallenin gelenek ve göreneklerini yaşatan yerel etkinlikler de düzenlenebilir (Kızılırmak, 2006). Zira araştırmanın sürdürülebilirlik kriteri incelenirken tahtacılık, oymacılık, el sanatları mesleklerinin kaybolmak üzere olduğu bu işlerle uğraşan bir ya da iki ustanın kaldığı bilgisine ulaşılmıştır.

Görüldüğü gibi mahalle turizm açısından önemli turistik değerlere sahiptir. Ancak mahallede, yerel halkın da belirttiği gibi turizm için gerekli altyapı ve üstyapı mevcut değildir. Mahallenin sokaklarının, dar olması, yeterli konaklama kapasitesine sahip olmaması, otoparkının bulunmaması, trafik sorununa yol açmakta, sakinliği bozmaktadır. Bu durum, mahalle halkının belli bir bölümünün turizmi istememesine yol açmaktadır. Yine köy halkının ritüellerinin bilinmesini istememesi ve mahalle turizme açıldığı takdirde kültürel değerlerinde bozulma olacağı düşüncesi başka bir istememe nedeni olarak görülmektedir. Bu nedenle, mahallenin turizme kazandırılmasında öncelikli olarak yapılması gereken, yerel halkın da katılımının sağlanabileceği özel-kamu ortaklı mahalleye zarar vermeyen bir imarda, planlı bir turizm projesinin gerçekleştirilmesidir. Bu proje dâhilinde yerel halk turizm açısından bilinçlendirilmeli, turizmin getireceği gelir ve istihdam ve kalkınma faydası vurgulanmalıdır.

Yukarıda kısaca sunulmaya çalışılan araştırma bulguları değerlendirilirken çalışmanın bir takım sınırlılıklara sahip olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Bu araştırmanın kuramsal çerçevesi ulaşılabilen kaynaklar ile, ampirik uygulaması ise Tahtakuşlar mahallesinde görüşmeyi kabul eden yerel halk ile sınırlıdır. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda, örneklem grubu genişletilerek, diğer turizm paydaşlarının da görüşleri alınabilir.

Kaynakça

- Akova, O. (2006). Yerel halkın turizmin etkilerini algılamalarına ve tutumlarına yönelik bir araştırma. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 2 (1).
- Alaeddinoğlu, F. (2007). Van halkının turisti ve turizmi algılama şekli. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 5 (1), 1-16.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2012). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri. Spss uygulamalı* (7. Genişletilmiş Baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Avcı, N. (2007). Turizmde taşıma kapasitesinin önemi. *Ege Akademik Bakış*, 7(2), 485-501.
- Avcıkurt, C. ve Soybalı, H. (2001). Residents' attitudes towards tourism in Ayvalık, Turkey. *Tourism Analysis*, 6(3-1), 259-265.
- Berber, Ş. (2003). Sosyal değişme katalizörü olarak turizm ve etkileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (9), 205-221.
- Bilim, Y. ve Özer, Ö. (2013). Yerel halk gözüyle Konya'da turizmin önemi ve ekonomik, sosyal, çevresel etkileri. 1. KOP Bölgesel Kalkınma Sempozyumu Bildiri Kitapçığı, 387-395, 14-16 Kasım 2013, Konya.
- Butler, R. W. (1980). The concept of a tourist area cycle of evolution: implications for management of resources. *Canadian Geographer*, 24(1), 5-12.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). Bilimsel araştırma yöntemleri (21. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cengiz, E. ve Kırkbir, F. (2007). Yerel halk tarafından algılanan toplam turizm etkisi ile turizm desteği arasındaki ilişkiye yönelik yapısal bir model önerisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 19-37.
- Çetin, T. (2009). Beypazarı'nda turist yerel halk etkileşimi ve turizmin sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 9 (1), 15-32.
- Eren, R. ve Aypek, N. (2012). Kırsal turizm bölgesinde yerel halkın turizmin gelişimine karşı tutumları: cumalıkızık köyü örneği. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 2 (2), 43-47.
- Garau-Vadell, J. B., Gutierrez-Taño, D. ve Diaz-Armas, R. (2018). Economic crisis and residents' perception of the impacts of tourism in mass tourism destinations. *Journal of Destination Marketing & Management*, 7, 68-75.
- García Almeida, F., Peláez-Fernández, M. Á., Balbuena-Vázquez, A. ve Cortés-Macias, R. (2016). Residents' perceptions of tourism development in Benalmádena (Spain). *Tourism Management*, 54, 259-274.
- Giritlioğlu, İ. ve Avcıkurt, C. (2010). Şehirlerin turistik bir ürün olarak pazarlanması, örnek şehirler ve Türkiye'deki şehirler üzerine öneriler (derlemeden oluşmuş bir uygulama). *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 74-89.
- Gümüş, N. ve Özüpekçe, S. (2009). Foça'da turizmin ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkilerine yönelik yerel halkın görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 398-417. <https://www.j-humansciences.com/ojs/index.php/IJHS/article/view/776/408>.
- Gümüştape F. (1995). Edremit'te Turizm. *Türk Coğrafya Dergisi*, 30, 267-297.
- Gün, M. ve Şahinoğlu, S. (2011). Tahtakuşlar köyü ve geleneksel olarak kullanılan fatma ana eli bitkisinin folklorik tıp açısından anlamı. *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 1(3), 18-21.
- Gürbüz, A. (2002). Turizmin sosyal çevreye etkisi üzerine bir araştırma. *Teknoloji*, 5 (1-2), 49-59. <https://indigodergisi.com/2014/10/artemisten-sarikiza-baris-dola-daglarima/> Erişim Tarihi: 23. 08. 2017. https://www.alevibektasi.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=679:tahtaclar-tahtakular-koeuyev-5-telli-saz&catid=38:2014-11-29-00-06-44&Itemid=54 Erişim Tarihi: 23. 08. 2017. <https://www.ayagimintozuyla.net/kaz-daglari-gezi-notlari.html> Erişim Tarihi: 23. 08. 2017. <http://kazdaglariotelleri.otelistan.com/ikizler-konuk-evi> Erişim Tarihi: 23. 08. 2017. <http://ikizlerkonukevi.com/> Erişim Tarihi: 23. 08. 2017. <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/kaz-daglari-nda-sarikiz-senligi-18546537>. Erişim Tarihi: 23. 08. 2017. <https://www.haberler.com/sarikiz-tepesi-ne-ziyaretci-iligisi-9950206-haberi/> Erişim Tarihi: 23. 08. 2017. <http://bilgili.co/tahtakuşlar-koyunde-hidrellez-kutlamasi>. Erişim Tarihi: 23.08. 2017.
- Karaman S. ve Avcıkurt, C. (2011). Turizmin Halk Üzerine Etkileri (Samsun Örneği). *Samsun Sempozyumu*. 13-16 Ekim 2011, Samsun.
- Kızıllırmak, İ. (2006). Türkiye'de düzenlenen yerel etkinliklerin turistik çekicilik olarak kullanılmasına yönelik bir inceleme. *Manas Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (15), 182-196.
- Kiper, T. ve Yılmaz, E. (2008). Şarköy-Kumbağ arasında kırsal kalkınmayı destekleyici turizmin olabilirliği ve yerel halkın rolü. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 159-168.
- Kozak, N., Kozak, M. A. ve Kozak M. (2010). *Genel Turizm-İlkeler Kavramlar*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Küçük, M. (2013). Kültür turizmi kapsamında yer alan festival etkinliklerinin yerel kalkınmaya katkısı: Uluslararası Beyşehir Göl Festivali üzerine bir araştırma. 1. KOP Bölgesel Kalkınma Sempozyumu Bildiri Kitapçığı, 345-357, 14-16 Kasım 2013, Konya.

- Mansuroğlu, S. (2006). Turizm gelişmelerine yerel halkın yaklaşımlarının belirlenmesi: Akseki/Antalya örneği. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 19(1), 35-46.
- Mason, P. ve Cheyne, J. (2000). Residents' attitudes to proposed tourism development. *Annals of Tourism Research*, 27(2), 391-411.
- Nunkoo, R. ve Gürsoy, D. (2012). Residents' support for tourism: An identity perspective. *Annals of Tourism Research*, 39(1), 243-268.
- Özdemir, A., M. ve Kervankıran, İ. (2011). Turizm ve turizmin etkileri konusunda yerel halkın yaklaşımlarının belirlenmesi: Afyonkarahisar örneği. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 24, Temmuz, 1-25.
- Rivera, M., Croes, R. ve Lee, S. H. (2016). Tourism development and happiness: A residents' perspective. *Journal of Destination Marketing & Management*, 5(1), 5-15.
- Segota, T., Mihalic, T. ve Kuscer, K. (2017). The impact of residents' informedness and involvement on their perceptions of tourism impacts: The case of Bled. *Journal of Destination Marketing & Management*, 6(3), 196-206.
- Sinclair-Maragh, G. (2017). Demographic analysis of residents' support for tourism development in Jamaica. *Journal of Destination Marketing & Management*, 6(1), 5-12.
- Türker, Ö. G. ve Türker, A. (2014). Yerel halkın turizm etkilerini algılama düzeyi turizm desteğini nasıl etkiler: Dalyan destinasyonu örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(1), 81-98.
- Uslu, A. ve Kiper, T. (2006). Turizmin kültürel miras üzerine etkileri: Beypazarı/Ankara örneğinde yerel halkın farkındalığı. *JOTAF/Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 3(3), 305-314.
- Vargas-Sánchez, A., Porras-Bueno, N. ve Mejía, M. (2011). Explaining residents' attitudes to tourism: Is a universal model possible?. *Annals of Tourism Research*, 38(2), 460-480.
- Yoon, Y., Gürsoy, D. ve Chen, J.S. (2001). Validating a tourism development theory with structural equation modeling. *Tourism Management*, 22, 363-372.
- Zamani-Farahani, H. ve Musa, G. (2008). Residents' attitudes and perception toward tourism development: A case study of Masooleh, Iran. *Tourism Management*, 29(6), 1233-1236.
- Zhong, L., Deng, J., Song, Z. ve Ding, P. (2011). Research on environmental impacts of tourism in China: progress and prospect. *Journal of Environmental Management*, 92, 2972-2983.